

Driemaandelijks tijdschrift van
NATUURWERKGROEP MARKVALLEI

Jaarg. 32 nr. 2: Apr.-Mei-Juni 2013

't Bieteutje



WEEKEND VAN DE BIODIVERSITEIT
18 & 19 MEI 2013

JANSSSENS

JANSSSENS

hout platen interieur
www.janssensenjanssens.com



*Gecertificeerd bedrijf voor
duurzaam bosbeheer!*



Tel 03 314 70 96
hoogstraten@janssensjanssens.com

ma - vr 08-12 & 13-18u | za 09-12u

VAN TE VOREN

Ongeveer een jaar geleden maakte iemand me attent op het feit dat het voorwoord in een tijdschrift wellicht het minst gelezen artikel is. Met die wetenschap in het achterhoofd begin ik er aan. Realiseert u zich dat u, terwijl u dit leest, dus een uitzondering bent.

We focusten ons de voorbije maanden op de start van de nieuwe legislaturen in Hoogstraten en Rijkevorsel. Met delegaties van de beide schepencolleges hadden we een vruchtbaar en aangenaam gesprek over de verschillende beleidsaspecten die gerelateerd kunnen worden aan natuur. We waren uiteraard nieuwsgierig naar het standpunt van beide colleges en ook naar het engagement van de nieuwe besturen om optimaal in te zetten op natuur. Daar staan Natuurpunt en zijn leden immers voor.

Naast de ernst van de voorbije weken, was er ook tijd en plaats voor ondernemingszin. Zo lees je in ons tijdschrift over een nieuw Natuurpuntproduct, een tuinkachel die speciaal voor Natuurpunt Markvallei getekend en ontwikkeld werd door Edwin Groenendijk.

We maakten ook druk plannen over nieuwe activiteiten. We laten je deze maanden al proeven van een vroege ochtendwandeling, de dag van de biodiversiteit, pluiscafé, plantenwandelingen, amfibieën-zoektochten, ...

En er werd hard gewerkt op het terrein. Aan Fort Bedroefd werden meer dan duizend bomen en struiken geplant in de gietende regen. Als afsluiter van de week van de vrijwilliger kon dat aardig tellen.

Daarom ook past het om toch eens stil te staan en dankjewel te zeggen aan de ruggengraat van onze vereniging: de vrijwilligers!

Geniet in de komende maanden van ons aanbod. Zorg dat je er bij bent en dat Natuurpunt op je kan blijven rekenen.

Drej

ACTIVITEITENKALENDER

Dinsdag 9 april :**VERGADERING VERENIGING**

Waar? Wanneer? 20.00u BC De Klapekster
Verantwoordelijke: Bruno Vande Wiele (0478 64 16 29)
Organisatie: NP Markvallei

Donderdag 11 april :**AMFIBIEËNTOCHT IN DE ELSAKKER**

We gaan fuiken leegmaken, werken met een steeknet en een zaklamp. De focus zal liggen op het herkennen van soorten en biotopen.

Waar? Wanneer? 19.00u loods Elsakker
Meebrengen? Laarzen (eventueel lieslaarzen of broekbotten)
Verantwoordelijke: Bart Hoeymans (0479 79 93 61)
Organisatie: NP Markvallei

Vrijdag 12 april :**PLUISCAFE**

Op deze avond gaan we braakballen van uilen pluizen om de muizenresten op naam te brengen. Hierdoor krijgen we een goed beeld over het voorkomen van de verschillende muizen in onze regio.

Waar? Wanneer? 20.00u BC De Klapekster
Meebrengen? Oude tandenborstel, loupe, pincet, ...
Verantwoordelijke: Bart Hoeymans (0479 79 93 61) en Wim Verschraegen
Organisatie: NP Markvallei

Zaterdag 13 april :**BEHEERSWERKEN HALSCHE-BEEMDEN**

Samen met SBB gaan we een begrazingsraster plaatsen.

Waar? Wanneer? 9.00u infopaneel Halsche Beemden
Meebrengen : laarzen, klauwhamer, handschoenen, ...
Verantwoordelijke: Bart Hoeymans (0479 79 93 61)
Organisatie: NP Markvallei

Zondag 14 april :**WANDELING DE MAATJES**

Het rietland “De Maatjes “ ligt voornamelijk op Nederlands grondgebied en bestaat uit natte weilanden, broekbosjes en rietkanten. Dit is een zeer goede vogelwandeling, vooral voor Blauwborstjes.

Waar? Wanneer? 9.00u kerk Nieuwmoer
Verantwoordelijke: Jack Govaerts (0478 36 12 22)
Organisatie: NP Markvallei

Donderdag 18 april :**AMFIBIEËNTOCHT IN WORTEL KOLONIE**

We gaan fuiken leegmaken, werken met een steeknet en een zaklamp. De focus zal liggen op het herkennen van soorten en biotopen.

Waar? Wanneer? 19.00u BC De Klapenster
Verantwoordelijke: Bart Hoeymans (0479 79 93 61)
Meebrengen? Laarzen (eventueel lieslaarzen of broekbotten)
Organisatie: NP Markvallei

Vrijdag 19 april :**CURSUS NATUURFOTOGRAFIE VOOR BEGINNERS**

Eerste theorieles van deze cursus bestaande uit 3 theorie en 2 praktijklessen.

Deelnameprijs? 30 EUR voor leden NP - 45 EUR voor niet leden
Inschrijven? Bij Wim (verschraegen.wim@telenet.be)
Waar? Wanneer? 20.00u BC De Klapenster
Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (0497 28 18 66) en Geert Brosens
Organisatie: NP Markvallei

Zondag 21 april :**ERFGOEDDAG**

Erfgoeddag staat dit jaar in het teken van brieven. Vandaag kan je in en rond De Klapenster allerhande bedrijvigheid waarnemen in verband met de communicatie uit ons verleden. Postduiven brengen een bericht tot in Hoogstraten. Een brief wordt gepost met een postkoets in de Klapenster en van hieruit wordt het bericht getelegrafeerd naar... Kortom een namiddag waarop er iets extra te beleven valt.

Waar? Wanneer? 13.00u BC De Klapenster
Verantwoordelijke: Chris van Boxel (03 383 02 08)
Organisatie: NP Markvallei

Vrijdag 26 april :**LEZING LANDLOPERS (TOON HORSTEN)**

In 'Landlopers' vertelt Toon Horsten de boeiende en soms hallucinante geschiedenis van de landloperskolonies Wortel en Merksplas. Het is meteen het verhaal van hoe België omging met verschoppelingen. Toon geeft meer tekst en uitleg bij het tot stand komen van het boek en de bijzondere wetenswaardigheden die tijdens het onderzoek aan het licht kwamen.

Waar? Wanneer? 20.00u BC De Klapekster
Verantwoordelijke: Drej Oomen (0476 53 58 44)
Organisatie: NP Markvallei

Vrijdag 3 mei :**CURSUS NATUURFOTOGRAFIE VOOR BEGINNERS**

Waar? Wanneer? 20.00u BC De Klapekster
Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (0497 28 18 66) en Geert Brosens
Organisatie: NP Markvallei

Zaterdag 4 mei:**PRAKTIJKLES CURSUS NATUURFOTOGRAFIE WORTEL KOLONIE**

Waar? Wanneer? 9.00u BC De Klapekster
Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (0497 28 18 66) en Geert Brosens
Organisatie: NP Markvallei

Zondag 5 mei :**VROEGE VOGELTOCHT + ONTBIJT**

In de vroege ochtend trekken we er op uit om te kunnen genieten van het gezang van de vogels. Bijzondere aandacht is er voor de zingende nachtegalen in de vallei van het Merkske. Naderhand kan je genieten van een heerlijk ontbijt. Hiervoor moet je wel op voorhand inschrijven.

Prijs : 8 EUR voor volwassenen - 5 EUR voor kinderen
Inschrijven bij : Ria Van Aelst (ria.vanaelst@telenet.be)
Waar? Wanneer? 6.00u BC De Klapekster
Verantwoordelijke: Drej Oomen (drej.oomen@natuurpunt.be)
Organisatie: NP Markvallei

Dinsdag 7 mei :**VERGADERING VERENIGING**

Waar? Wanneer? 20.00u BC De Klapekster
Verantwoordelijke: Bruno Vande Wiele (0478 64 16 29)
Organisatie: NP Markvallei

Donderdag 9 mei :
PLANTENINVENTARISATIE FRANKENBERG

Vanaf dit jaar gooien we de Plantenwandelingen over een andere boeg. Tijdens de Planteninventarisaties maken we een grondige en systematische inventarisatie van de flora van een aantal waardevolle percelen. De abundantiegraad van de aangetroffen soorten wordt op perceelsniveau gescoord met behulp van de vegetatieschaal van Tansley. Nieuwe en/of moeilijke soorten worden ter plaatse samen uitgesleuteld. Deze inventarisaties dienen ter ondersteuning van het natuurbeheer van deze percelen. Iedereen is welkom. Beginnelingen zullen worden ingewerkt. Voor mensen die houden van een ontspannen Plantenwandeling worden er een aantal excursies op zondag georganiseerd.

Waar? Wanneer? 19.30u Vredesboom Meer
Verantwoordelijke: Stijn Leestmans
Organisatie: NP Markvallei

Zaterdag 11 mei :
BEHEERSWERKEN IN DE HALSCHE BEEMDEN

Samen met JNM gaan we een insectenhotel maken.

Meebrengen? laarzen, handschoenen, snoeischaar, ...
Waar? Wanneer? 9.00u infopaneel Halsche Beemden
Verantwoordelijke: Bart Hoeymans (0479 79 93 61)
Organisatie: NP Markvallei

Zondag 12 mei :
FOTOWERKGROEP IN DE GROTE MARKMEANDERS

In de Grote Markmeander vinden we vele planten en bloemen van vochtige graslanden. Zowel landschaps- als macrobeelden zullen er aan bod komen.

Waar? Wanneer? 8.00u Vredesboom te Meer
Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (0497 28 18 66)
Organisatie: NP Markvallei

Donderdag 16 mei :
PLANTENINVENTARISATIE RKV RIJKEVORSEL-WORTEL

Waar? Wanneer? 19.00u Bolks Heike
Verantwoordelijke: Jack Govaerts (0478 36 12 22)
Organisatie: NP Markvallei

Vrijdag 17 mei :
CURSUS NATUURFOTOGRAFIE VOOR BEGINNERS

Waar? Wanneer? 20.00u BC De Klapster
Verantwoordelijke Wim Verschraegen (0497 28 18 66) en Geert Brosens
Organisatie: NP Markvallei

Zaterdag 18 en zondag 19 mei :
**WEEKEND VAN DE BIODIVERSITEIT
HET MOER TE ZONDEREIGEN**

Tijdens dit weekend gaan we eens serieus aan natuurstudie doen. Door verschillende inventarisatietechnieken te gebruiken, proberen we een grote soortenlijst aan te leggen. Overdag gaan we op zoek naar amfibieën, dagvlinders, vogels, libellen, reptielen, planten, enz... 's Nachts gaan we op zoek naar nachtvinders, vleermuizen en op muizenjacht.

Als uitvalsbasis zal het Moer gebruikt worden. Hier kan je ook je tent opzetten. Een bezoek aan het Bels lijntje en Broskens staan op het programma (fiets).

Waar? Wanneer?	Van zaterdag 12.00u tot zondag 12.00u Mogelijkheid om ook tussentijds aan te pikken
Inschrijven?	Voor alle activiteiten: bij Bart Hoeymans (bart.hoeymans@hotmail.com)
Kostprijs?	Er wordt een bijdrage gevraagd voor het eten
Verantwoordelijke:	Bart Hoeymans (0479 79 93 61)
Organisatie:	NP Markvallei

Donderdag 23 mei :
PLANTENINVENTARISATIE 'T MERKSKE

Waar? Wanneer?	19.00u parking Castelreese Heide
Verantwoordelijke:	Jack Govaerts (0478 36 12 22)
Organisatie:	NP Markvallei

Donderdag 30 mei :
PLANTENINVENTARISATIE ELSAKKER

Waar? Wanneer?	19.00u kerkplein Meerle
Verantwoordelijke:	Jack Govaerts (0478 36 12 22)
Organisatie:	NP Markvallei

Vrijdag 31 mei :
PLANTENCAFE

Tijdens de Plantencafé's leren we samen planten determineren. We werken vooral met Heukels' Flora van Nederland om een aantal meegebrachte planten uit te sleutelen (maar de flora's van Heijmans-Thijssse, De Langhe of Eggelte mogen ook). We projecteren eveneens een elektronische versie van de determinatieflora van Heukels, zodat iedereen kan volgen en leren. Dit alles natuurlijk onder het gezellige genot van een drankje. Ervaring is absoluut niet nodig.

Meebrengen :	een loepje (10x) indien je dat hebt, ev.flora
Waar? Wanneer?	20.00u BC De Klapekster
Verantwoordelijke:	Karel Bolckmans & Jack Govaerts
Organisatie:	NP Markvallei

Zaterdag 1 juni : PRAKTIJKLES CURSUS NATUURFOTOGRAFIE DE ELSAKKER

Waar? Wanneer? 9.00u kerkplein Meerle
Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03 314 47 75) en Geert Brosens
Organisatie: NP Markvallei

Zondag 2 juni : PLANTENWANDELING IN DE HALSCHE-BEEMDEN

Waar? Wanneer? 14.00u kerkplein Minderhout
Verantwoordelijke: Jack Govaerts (0478 36 12 22)
Organisatie: NP Markvallei

Donderdag 6 juni : PLANTENINVENTARISATIE 'T MERKSKE

Waar? Wanneer? 19.00u parking Castelreesche Heide
Verantwoordelijke: Jack Govaerts (0478 36 12 22)
Organisatie: NP Markvallei

Zondag 9 juni : WANDELING WAAYENBERG te ZUNDERT

De Waayenberg is een gebied van hoger gelegen zandruggen en lager gelegen vennen en moerassen. In de nattere delen kunt u allerlei bijzondere planten vinden, zoals gagel, de grote ratelaar en de zonnedaauw. Ook voelen kikkers, padden en meerdere soorten salamanders zich hier thuis. In het voorjaar is het gebied een trekpleister voor een groot aantal soorten broedvogels.

Waar? Wanneer? 9.00u Frituur De Vredesboom, Meerdorp
Verantwoordelijke: Luc Van Dun (0473 37 52 87)
Organisatie: NP Markvallei

Dinsdag 11 juni : VERGADERING VERENIGING

Waar? Wanneer? 20.00u BC De Klapenster
Verantwoordelijke: Drej Oomen
Organisatie: NP Markvallei

Donderdag 13 juni : PLANTENINVENTARISATIE GROTE MARKMEANDER

Waar? Wanneer? 19.00u Vredesboom Meer
Verantwoordelijke: Jack Govaerts (0478 36 12 22)
Organisatie: NP Markvallei

Vrijdag 14 juni : DEADLINE BIETEUTJE

Artikels mogen doorgestuurd worden naar verschraegen.wim@telenet.be
Organisatie: NP Markvallei

Zaterdag 15 juni : BEHEERSWERKEN IN DE HALSCHE BEEMDEN

We gaan maaisel afvoeren. Dit is wel een activiteit voor + 18 jaar !

Waar? Wanneer? 9.00u infopaneel Halsche Beemden
Meebrengen? Laarzen, riek, hooirijf, ...
Verantwoordelijke: Bart Hoeymans (0479 79 93 61)
Organisatie: NP Markvallei

Donderdag 20 juni : PLANTENINVENTARISATIE HALSCHE BEEMDEN

Waar? Wanneer? 19.00u parking Halsche Beemden
Verantwoordelijke: Jack Govaerts (0478 36 12 22)
Organisatie: NP Markvallei

Vrijdag 21 juni : PLANTENCAFE

Meebrengen : een loepje (10x) indien je dat hebt, ev. flora
Waar? Wanneer? 20.00u BC De Klapenster
Verantwoordelijke: Karel Bolckmans & Jack Govaerts
Organisatie: NP Markvallei

Zondag 23 juni : BEZOEK HEEMTUIN VAN RUCPHEN

Eén van de mooiste wilde bloementuin van Nederland en Vlaanderen met maar liefst 400 soorten (www.heemtuinrucphen.nl)

Waar? Wanneer? 13.00u kerkplein Minderhout of 13.30u Vredesboom Meer
Inkom: 1,50 EUR (tot 12 jaar gratis)
Verantwoordelijke: Jack Govaerts (0478 36 12 22)
Organisatie: NP Markvallei

Donderdag 27 juni : PLANTENINVENTARISATIETURNHOUTS VENNEGEBIED

Waar? Wanneer? 19.00u parking Zwart Water
Verantwoordelijke: Jack Govaerts (0478 36 12 22)
Organisatie: NP Markvallei

Vrijdag 28 juni :
AMFIBIEËNTOCHT IN DE BROSSENS

We gaan fuiken leegmaken, werken met een steeknet en een zaklamp. De focus zal liggen op het herkennen van soorten en biotopen.

Waar? Wanneer? 19.00u infopaneel Eikelenbosch
Meebrengen? Laarzen (eventueel lieslaarzen of broekbotten)
Verantwoordelijke: Bart Hoeymans (0479 79 93 61)
Organisatie: NP Markvallei

Donderdag 4 juli :
PLANTENINVENTARISATIE PAMPA

Waar? Wanneer? 19.00u BC Klappekster
Verantwoordelijke: Jack Govaerts (0478 36 12 22)
Organisatie: NP Markvallei

Donderdag 11 juli :
PLANTENINVENTARISATIE CASTELREESE HEIDE

Waar? Wanneer? 19.00u parking Castelreesche heide
Verantwoordelijke: Jack Govaerts (0478 36 12 22)
Organisatie: NP Markvallei

Zondag 14 juli :
BIG JUMP

Natuurpunt Markvallei neemt voor de 4de keer deel aan de “Big Jump”. In samenwerking met de Nederlandse natuurverenigingen uit de regio en de plaatselijke politici (en misschien enkele BV’s) springen we stipt om 15 u in de Mark om de aandacht te trekken op de kwaliteit van onze waterlopen. Net zoals vorig is er opnieuw allerlei randanimatie voorzien.

Waar? Wanneer? 14.30u Markweg (grensovergang) in Galder
 Fietspad langs deMark
Verantwoordelijke: Bruno Vande Wiele (0478 641629)
Organisatie: NP Markvallei

Vrijdag 26 juli :
PLANTENCAFE

Meebrengen : een loepje (10x) indien je dat hebt, ev. flora
Waar? Wanneer? 20.00u BC De Klappekster
Verantwoordelijke: Karel Bolckmans & Jack Govaerts
Organisatie: NP Markvallei

VRIENDEN VAN DE NATUUR

Heer Ever

Ah de oude rechten, de oude geboden!

Hugo Claus

teruggekeerd uit lang vervlogen tijden – grommend
en wroetend en met opgerichte pennen trek ik 's nachts
door uw Brabantse beemden en zwarte valleien

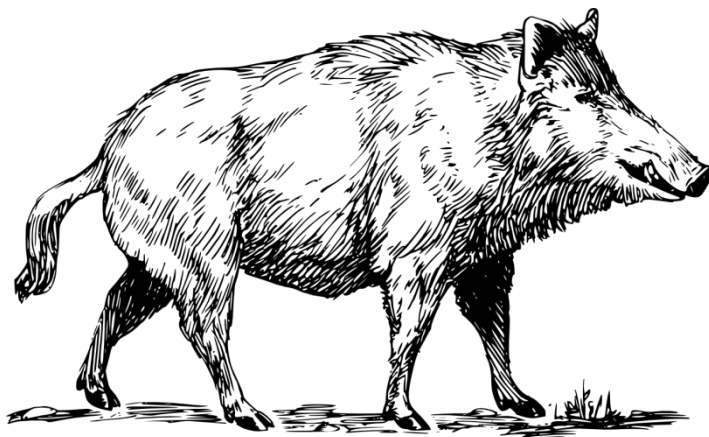
hoezo ik kom ongelegen op uw genetisch gemanipuleerde velden
en wegen, ik ben uw hertog tussen maas en rij, n,
mijn oude speelterrein van poelen en vennen

hier heerst de borstelige vorst van uw gekapte bossen
hoor ik het geschal van honden (die onder ons zo fier zijn opgestaan)
dan zal u mij niet vinden, noch verwonden

hoe durft gij te beweren “ze rollen in de modder en lachen
om ons” en op mijn domein de grote jan uithangen...
spreek met twee woorden: “heer everzwijn!”

ja, krijg het aan uw nieren gij bastaardzonen, trek naar parijs
het moge niet baten, straks staan hier het hert, de otter of nog beter,
-hypocriete lezer, - mijn gelijke, - mon frère!, de bever

Michaël Vandebril

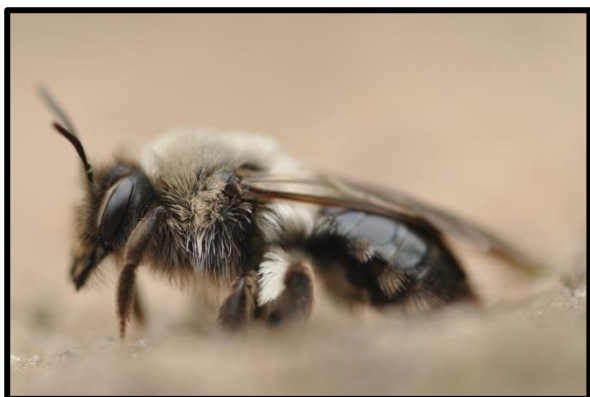


GRIJZE ZANDBIJ

In ons land komen 350 soorten wilde bijen voor. De zandbijen zijn een groep van bijen waarvan er 78 soorten in België vliegen. Eén er van is de Grijze zandbij (*Andrena vaga*).

Het vrouwtje is 13 à 14 mm groot en het mannetje is kleiner. De bij is zwart met een glanzende achterlijf. De beharing op de kop en borststuk is grijswit. Voor de rest is de bij zwart gekleurd.

De bij is één van de vroegste zandbijen en vliegt van maart tot in mei.



Grijze zandbij



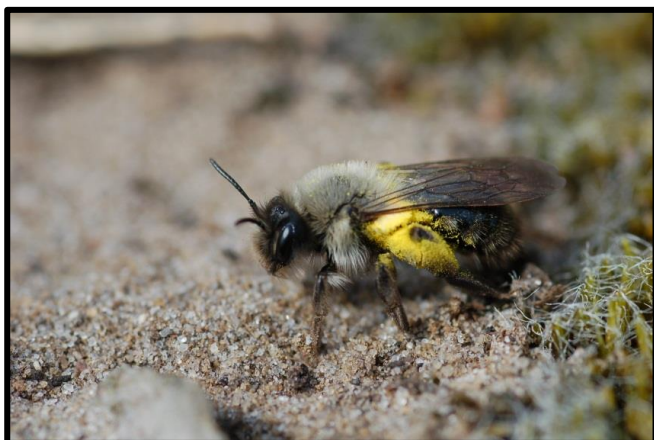
Grijze zandbij

De soort komt in Nederland en België voor in open tot halfopen, zandige gebieden, zoals zandverstuivingen, heideterreinen, leemgronden, uiterwaarden, dijken en akkerlanden. De bij is vrij algemeen.

De bij nestelt graag in groepen. In gunstige omstandigheden soms met vele duizenden op een beperkte oppervlakte. Op één vierkante meter kunnen soms wel 50 nesten gegraven zijn. Elk vrouwtje verzorgt enkel en alleen haar eigen nest. De kleinere mannetjes verschijnen meestal in maart en bij zeer warme omstandigheden al eind februari. Op goede nestplaatsen kan je duizenden mannetjes over de grond zien vliegen of kruipen. Ze zoeken naar de vrouwtjes die iets later uit de grond komen om te paren. Van zodra een vrouwtje uit de grond komt, proberen diverse mannetjes haar te grijpen en rollen ze soms als een kluwen vechtend over de grond.

Na de paring verblijft het vrouwtje 1 à 3 dagen in het nest, vermoedelijk om de eieren te laten rijpen. De vrouwtjes zijn van half maart tot begin april bij het graven van de nesten te observeren. Soms gebruiken ze een oude hoofdingang van het jaar voordien. De hoofdingang gaat tenminste 25 en soms vaak 50 cm loodrecht naar beneden en vertakt in meerdere zijgangen met op het einde de

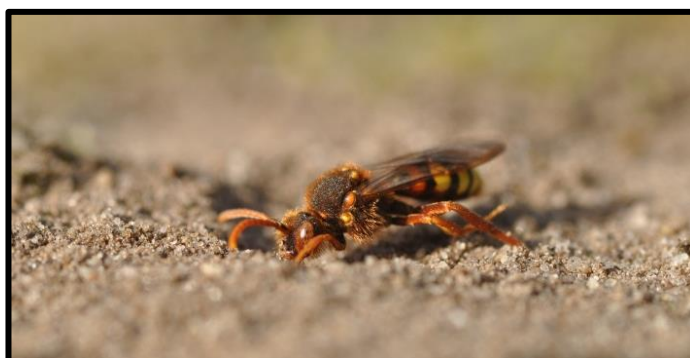
ronde verbredingen van de afzonderlijke broedcellen. Het zand wordt boven de nestingang tot ongeveer 5 cm grote molshoopje geduwd.



Grijze zandbij met stuifmeel

Na het graven van de eerste broedcel verzamelt het vrouwtje stuifmeel aan de achterpoten en nectar in de krop. Ze verzamelt dit bijna uitsluitend op bloeiende Wilgen (99 %). Elke keer als ze het nest verlaat wordt de nestopening dicht geschoven. Van het verzamelde stuifmeel en nectar wordt een kogelvormig broodje gemaakt waarop een ei wordt gelegd. Daarna wordt de cel afgesloten met zand en worden nog 4 tot 6 andere broedcellen gegraven. In april- mei stoppen de werkzaamheden en sterft de bij. De larven groeien snel (2 weken) en nog in het voorjaar spint deze een cocon om zich heen. Daarna blijft ze enige tijd als rustlarve onbeweeglijk om midden in de zomer te verpoppen. Eind van de zomer wordt de pop een volwassen insect. Als volwassen zandbij brengt ze in haar beschermende cocon de winter door en graaft zich in het voorjaar een weg naar de oppervlakte.

De bij heeft verschillende parasieten. Zij leggen in een onbewaakt moment hun ei in het nest van de Grijze zandbij. In de Markvallei hebben we reeds 2 parasieten opgemerkt : de Gewone wolzwever en de Roodharige Wespbij. Deze laatste is een op een wesp lijkende bij en is een echte koekoeksbij. Zij legt het ei in de nest van de Grijze zandbij. De larve doet zich in eerste instantie te goed aan het ei of de larve om vervolgens de voedselvoorraad op te eten.



Roodharige wespbij



De Grijze zandbij komt bij ons o.a. voor op de volgende plaatsen :

- Zandpaden van de Broskens (Ndl)
- Zandpaden van de Castelreesche heide (Ndl)
- Rand van het heideterrein in Wortel-Kolonie
- Kerkhof van Wortel-Kolonie
- Grenspad in Wortel-Kolonie
- Zandpad overkant Halsche-Beemden (Ndl)
- Pidpa bossen Meerle
- Verspreid in de Elsakker (vooral zandpaden en de heide)

De populatie van de Grijze zandbijen in het gebied Wortel-Kolonie/Castelreesche heide bestaat uit enkele 1.000-den exemplaren.



Grote kolonie Grijze zandbijen op het kerkhof van Wortel-Kolonie

Waarschijnlijk zijn er nog meerder locaties van deze Grijze zandbij te ontdekken in onze streek.

Graag had ik vernomen op welke plaatsen de soort in de Markvallei ook nog voorkomt (verschraegen.wim@telenet.be) en uiteraard mogen deze ook ingevoerd worden op www.waarnemingen.be of www.waarneming.nl

Tekst en foto's : Wim Verschraegen

Literatuur :

Gids van Bijen, Wespen en Mieren – Heiko Bellmann – Tirion
 Natuur van Nederland 11 : De Nederlandse Bijen – KNNV

BEHEERACTIVITEITEN 2012

Hierbij een bescheiden jaaroverzicht (2012) van de werken die uitgevoerd zijn op de gronden in beheer bij Natuurpunt markvallei.

In dit verslag probeer ik de meest relevante zaken te bespreken voor de werkgroep beheer.

Het verslag zal drie puntjes behandelen:

- 1.) Gronden in beheer
- 2.) Uitgevoerde werken per gebied (+ korte beschrijving van de werken)
- 3.) Vrijwilligerswerking
- 4.) Recreatie en ontsluiting

Gronden in beheer:

In totaal heeft Natuurpunt Markvallei 20ha 31a 16ca in beheer. Het betreft meestal eigendommen maar er zijn ook percelen die we huren voor een symbolische bedrag (dank aan Flor Verschuere en Frans Vermeer) of in gebruik hebben via een overeenkomst (met dank aan de stad Hoogstraten).

HALSCHE BEEMDEN: 7ha 19a 64ca. De gronden die Natuurpunt hier in eigendom heeft zijn allen gelegen langs het Merkske in de buurt van het gehucht Hal te Minderhout. Hier heeft onze afdeling zijn allereerste aankoop kunnen doen. Dit was in 1991 door, toen nog, de Wielewaal. Het gebied bestaat voornamelijk uit botanisch interessante hooilandjes, beekbegeleidende bosjes en natuurlijk het Merkske zelf.

HALSCHE BEEMDEN

1991	Kleine beemd	Aankoop	Wielewaal	0ha22a55ca
1992	Lage Beemd	Aankoop	Wielewaal	0ha80a55ca
1994	Spieke + Hoge beemd	Aankoop	Wielewaal	1ha84a62ca
	Bos tussen hoge beemd en			
1999	vlinderwei	Aankoop	Wielewaal	1ha16a39ca
	Bos tussen hoge beemd en			
2000	vlinderwei	Aankoop	Wielewaal	0ha74a22ca
2002	Vlinderwei	Aankoop	Natuurpunt	1ha63a89ca
2003	Populierenbos Oost	Huur	Natuurpunt	0ha75a00ca
2007		Aankoop	Natuurpunt	0ha02a42ca
				7ha19a64ca

FRANCKENBERG: oha 84a 28ca. Dit stuk is gelegen langs de Mark ter hoogte van het Looi en bestaat uit een vrij leuk vochtig “pimpernelgrasland”. Het grootste deel heeft Natuurpunt in eigendom (in 1998-1999 gekocht) maar een deel van dit gebied is in eigendom van de gemeente Hoogstraten waarmee Natuurpunt een beheerovereenkomst heeft afgesloten.

FRANCKENBERG			
1998	Franckenberg	Aankoop	Wielewaal
1999	Franckenberg	Aankoop	Wielewaal
1999	Franckenberg	Beheerovereenkomst	Wielewaal
			oha84a28ca

ASPUTTEN: 9ha 80a 98ca. Deze gronden zijn ook langs de Mark gelegen en situeren zich achter de Mosten. Onze eerste aankoop daar is in 2000 gedaan. Het gebied bestaat uit vrij droge tot vochtige graslanden met kleine landschapselementen. Ook enkele stukken bos zitten al bij ons in eigendom. In 2011 hebben we nog enkele gronden kunnen verwerven. Het betreft een perceel bos en een perceel dat we ‘het Fort’ noemen waarover later in dit artikel meer.

ASPUTTEN			
2000	Beheerperceel 1	Aankoop	Wielewaal
2001	Beheerperceel 3	Aankoop	Natuurpunt
2003	Beheerperceel 2	Aankoop	Natuurpunt
2004	Beheerperceel 4	Aankoop	Natuurpunt
2008	Beheerperceel 5 - 1	Aankoop	Natuurpunt
2011	Beheerperceel 5 - 2	Aankoop	Natuurpunt
2011	Beheerperceel 6	Aankoop	Natuurpunt
			9ha80a98ca

PATERSWIEL: Dit vochtige grasland is **1ha06a26ca** groot en is eigendom van de gemeente Hoogstraten. Ook hier heeft Natuurpunt een beheerovereenkomst met de gemeente afgesloten. Het perceel is gelegen langs de Mark achter de paters van Meersel Dreef.

PATERSWIEL			
2000	Paterswiel	Beheerovereenkomst	Wielewaal
			1ha06a26ca

LANGE BEEMDEN: Dit grasland/ruigte is **1ha40a** groot en is gelegen aan de bosuil te Wortel.

LANGE BEEMDEN

Lange

2001 Beemden

Huurovereenkomst

Natuurreservaten

1ha40a00ca

1ha40a00ca

Uitgevoerde werken 2012

HALSCHE BEEMDEN:

- Begrazingsraster: controle + herstellen door terreinploeg van NP.
- Graslanden: maaien + afvoeren (2x). Werken uitgevoerd door terreinploeg van NP + vrijwilligers.
- Seizoensbegrazing door runderen van landbouwer. Periode eind mei tem half oktober.

FRANCKENBERG:

- Grasland: maaien en afvoeren (2x) door terreinploeg.

ASPUTTEN.

- Graslanden: maaien + afvoeren van maaisel (1x) door landbouwers.
- Graslanden (perceel 1 en 2): nabegrazing door paarden van landbouwer gedurende periode oktober – half november.
- Bossen: Bosexploitatie uitgevoerd. Merken van de bomen door vrijwilligers, ondersteuning door NP, exploitatie door bedrijf.
- Poel: kruidruimen (75%) door loonfirma.

Uitgevoerde werken aan het Fort (www.invexo.eu)

Op onderstaand kaartje zie je de ligging van het perceel 'Fort' ten opzichte van het recreatiedomein de Mosten en de rest van de Asputten/3-gezusters dat in eigendom is van Natuurpunt en het Agentschap voor Natuur en Bos.



In 2011 hebben we de vijver met bijhorend bos en chalet kunnen aankopen. Het betreft een perceel ongeveer 1,5 ha en de aankoop was noodzakelijk ivm de bestrijding van de Stierkikker in de vallei van de Mark. Deze bestrijding kaderde in het Europese project 'Invexo' dat zich richt op het bestrijden van invasieve exoten (waarvan stierkikker er één is). Het perceel kreeg de naam het 'Fort' omwille van de afrastering die was aangebracht rond het perceel. Deze afrastering bestond uit 8 tot 10 draden pindraad tot een hoogte van 2 meter.

Oorspronkelijk was het de bedoeling om de vijver op lange termijn te behouden nadat de stierkikkers en zonnebaars waren bestreden. Doel was dan een helder, plantenrijk watersysteem te realiseren gedomineerd door vissoorten zoals rietvoorn, zeelt en snoek als toppredator. Alle aanwezige bos diende verwijderd te worden daar deze bestonden uit niet onderhouden bosaanplantingen met uitheemse soorten zoals Weymouthden, laurierkers, coniferensoorten,... Het aanwezige weekendhuisje was ook af te breken.

Tijdens het Invexo proces (tweede helft 2011) werd het idee geopperd om de vijver te dempen en zo één van de drie aanwezige voortplantingslocaties voor stierkikker te vernietigen. Alle bos en hout kon dan ineens mee verwijderd worden zodat er een 'naakt' perceel zou ontstaan dat dan later opnieuw ingericht kon worden ifv natuur.

Nu, maart 2013 zijn alle 'grote' werken aan het 'Fort' achter de rug en nu hebben we dat 'naakt' perceel hebben overgehouden. Hierop zijn in maart 2013 houtkanten en bos aangeplant (deel van het bos is aangeplant, grootste deel van bos zal ontstaan door spontane processen). Het betreft nu een perceel met veel microreliëf. Op de laagste plaatsen staat er periodiek een grote plas regenwater. Deze zal ieder jaar opdrogen. Het perceel zal in de toekomst weinig beheer behoeven daar het beheerd zal worden als bos en 'ruigte'. Het maaien van 25% van de vegetatie (in de ruigte) per jaar zal volstaan als beheer. We streven naar een structuurrijk perceel waar vooral (kleine) fauna gebruik van zal kunnen maken (we verwachten geen botanische pareltjes).

Hieronder het ganse proces van vergunningsaanvraag tot het dempen en aanplanten van het bos.

- Aanvraag vergunningen door NP en INBO (gegevens aangeleverd door NP Markvallei).
- Merken van het aanwezige bos, hout door vrijwilligers NP Markvallei. Voorbereiden exploitatie + verkoop door NP.
- Kappen van het bos (Alle hout is versnipperd ifv groene energie.)



Bosperceel kort na exploitatie (foto Bart H.)

- Leegpompen vijver, afvissen + bestrijden stierkikker: INBO in samenwerking met de stad Hoogstraten, Natuurwerk, ANB.



*Stierkikkerlarven tijdens het afvissen
(foto Bart H.)*

- Dempen van vijver door firma Kennes. In totaal 7 dagen graafwerk en 2 dagen werk met 'kilverboard'. Opvolging van de werken gebeurde door een vrijwilliger van NP Markvallei. Totale kostprijs van graafwerken: 13.000 €. Deze werken zijn betaald door de provincie Antwerpen.

Het dempen van de vijver



Perceel na dempen en egaliseren (Foto's: Bart H.)

- Bosfrozen van gekapte bos ifv latere herbebossing door firma. (Uitgevoerd in januari 2013).

- Afbreken van de chalet door vrijwilligers NP Markvallei (uitgevoerd in februari 2013).
- Aanplanten van bos en houtkanten door vrijwilligers NP Markvallei (uitgevoerd in maart 2013) + aanleg van stijlkantje voor insecten (oa. bijenwolf).
 - Boomsoort bosplantsoen: Zomereik,
 - Boom- en struiksoorten houtkanten: Gelderse rood, spork, lijsterbes, meidoorn, zwarte els, hazelaar, hondsroos.

Aanplant houtkant maart 2013 (Foto: Bart H.)



Aanleg stijlkantje met minigraver, op voorgrond de werfopzichter (Foto: Bart H.)

PATERSWIEL:

- Grasland: maaien en afvoeren (1x) door landbouwer.

LANGE BEEMDEN:

- Geen werken uitgevoerd. (Was werkactiviteit voorzien maar afgelast door slechte weer).

Vrijwilligerswerking:

11 werkactiviteiten in 2012:

- 4 met JNM,
- 3 met Staatsbosbeheer en het Agentschap voor Natuur en Bos),
- 2 met gevangenis Hoogstraten

Meestal gewerkt in gebieden van Natuurpunt, 3 keer bij een andere terreinbeheerders (2 x ANB, 1 x SBB).

Hieronder een overzichtje van de evolutie (ten goede) die onze werkgroep beheer heeft gekend mbt het aantal gewerkte mensdagen door vrijwilligers per jaar.

2006	6 md
2007	32 md
2008	28 md
2009	24 md
2010	28 md
2011	50 md
2012	75 md

Een korte blik op werkjaar 2013:

Buiten de reguliere werken in onze domeinen voorziet Natuurpunt Beheer Markvallei volgende ‘speciallekes’ in onze terreinen:

ASPUTTEN: ‘Avontuurlijk Natuurlijk’

Over de realisatie van een wandelpad in het gebied de Asputten verneem je ongetwijfeld meer in één van de volgende Bieteutjes. De realisatie van dit wandelpad is mogelijk wegens het (beperkt) binnenhalen van een Europees ‘Leader’-project door Natuurpunt Markvallei (met dank aan Drej voor het vele werk).

Het project omvat alvast de aanleg van:

- avontuurlijk wandelpad met knuppelpad,
- vervangen en verplaatsen van rasters,
- graven van poel met vlonder,
- Ontwerpen en plaatsen van infopanelen,
- realiseren van folder,
- openingsmoment in najaar.

HALSCHE BEEMDEN:

- raster vervangen door terreinploeg NP.

PATERSWIEL:

- Bodem- en grondwateronderzoek ifv NATURA 2000 (Europese Instandhoudingsdoelstellingen, IHD's). Er zal gekeken worden of het Paterswiel op termijn omgevormd kan worden naar een

‘Pimpernelgrasland’ en welke maatregelen zijn er nodig om zo’n grasland terug te krijgen op die locatie.

VRIJWILLIGERSWERKING:

- Minstens 12 werkdagen.
- Samenwerking met Staatsbosbeheer, het ANB, JNM en gevangenis Hoogstraten.

Bart Hoeymans



Gezocht
Helpende handen!

POETSERS
BEHEERSWERKERS
TAPPERS
BEGELEIDERS EDUCATIE

BC De Klapekster
Kolonie 41 - 2323 Hoogstraten - 03 382 02 08 -
bc.deklapekster@natuurpunt.be

natuurpunt 

NATUUR.STUDIE

Terug naar een basis, terug naar STUDIE!!

Het dient niet gezegd te worden dat Natuurpunt Markvallei een heel goed draaiende vereniging is. Dat weet iedereen die ooit met ons in contact is gekomen!

We zijn een vereniging met een 600-tal aangesloten gezinnen binnen ons werkingsgebied.

Tal van activiteiten worden door onze afdeling georganiseerd. We houden één van de best draaiende bezoekerscentra open. We wegen op het beleid via overleg en tal van adviesraden. We organiseren kwaliteitsvolle cursussen en hebben een goed draaiend clubje dat zich inzet voor het beheer van onze reservaten maar ...

Eén belangrijk onderdeel van onze werking draait al jaren zo goed als niet! We hebben deze werkgroep de laatste jaren te weinig aandacht gegeven en dat moet veranderen! Deze werkgroep is:

NATUUR.STUDIE!



Van onze 600 leden zijn slechts een handvol mensen actief binnen studie. Toch een beetje raar, want we hebben best veel leden die een goede (basis) soortenkennis hebben.

Eind 2012 hebben we besloten om met Natuurpunt Markvallei vanaf 2013 extra aandacht te geven aan Studie. De bedoeling is meer mensen geïnteresseerd te krijgen in Natuur.Studie en ze op terrein te krijgen.



Monitorings-, verspreidingsgegevens, etc... zijn nu eenmaal enorm belangrijk om een gepast beleid en beheer te kunnen voeren.

Meer kennis over soorten leert je de natuur en ecosystemen beter begrijpen. Na een tijdje begrijp je wat bepaalde soorten nodig hebben en kan je deze soortenkennis gebruiken om de natuurwaarde van bepaalde gebieden te beoordelen/begrijpen.

En wat het belangrijkste is: het op naam brengen, inventariseren en bestuderen van soorten is geweldig plezant!

Ik ken niemand die nu met Natuur.Studie bezig is, die niet is begonnen met als drijfveer een gezonde interesse in natuur en het willen weten hoe die plantjes en dieren heten. Na een tijdje wil je ook zoveel mogelijk soorten (van een bepaalde groep) gezien hebben.

Bij de meeste mensen die met Natuur.Studie beginnen, begint dit met ons 'jager-verzamelaarsinstinct'. We willen op jacht (op terrein) om zo veel mogelijk soorten te kunnen verzamelen (waarnemen).

Het willen (mee)werken aan inventarisaties en monitoring volgt meestal vanzelf. Aan zo'n projecten meehelpen hoeft niet moeilijk te zijn. Er zijn vele laagdrempelige projecten waar je met een beperkte kennis een grote meerwaarde kan leveren.

Het geeft je (mij in ieder geval) een grote voldoening als je mee kan werken aan bepaalde projecten en die mee tot een goed einde kan brengen. Het geeft nog meer voldoening als je weet dat er iets met die gegevens gebeurt.

Hoe gaan we Natuur.Studie binnen onze afdeling Up-pimpen?

In 2013 gaan we met Natuurpunt Markvallei alvast een heel pakket aan activiteiten organiseren met Natuur.Studie. We proberen een mix aan te bieden tussen laagdrempelige activiteiten (plantenwandeling, vroege vogelwandeling) en zeer gespecialiseerde activiteiten (planteninventarisaties, visseninventarisatie).



Enkele voorbeelden vind je hieronder (meer info elders in de Bieteut).

- 10 Planteninventarisaties,
- 3 Plantenwandelingen,
- 3 Plantencafé's,
- 3 Amfibieënwandelingen,
- Weekend van de biodiversiteit,
- Pluiscafé,
- Vroege vogelwandeling,
- Nacht van de vleermuis,
- Visseninventarisatie,
- Op zoek naar mijnsponnen (Bart Royens 'zijn' spinnen).

Verder zullen we met Natuurpunt Markvallei (verder blijven) meewerken aan verschillende project(jes):

- Vogels:
 - Algemene broedvogelproject,
 - Broedvogelmonitoring in het Merkske,
 - Watervogeltellingen (winterhalfjaar),
 - Trektellingen (najaar),
 - Tellen overwinterende ganzen en zwanen (winterhalfjaar),
 - Bijzondere broedvogel project.
 - ...
- Amfibieën, reptielen en vissen:
 - Verspreidingsonderzoek amfibieën,
 - Monitoring van de geherintroduceerde boomkikker in de vallei van het Merkske,
 - Plaatjesonderzoek voor reptielen,
 - Monitoring van kamsalamander op één voortplantingslocatie.
 - Vissenonderzoek dmv elektrisch afvissen Strijbeekse loop.
- Zoogdieren:
 - Verspreidingsonderzoek dmv cameravallen,
 - Verspreidingsonderzoek van muizen dmv braakballen pluizen → pluiscafé's.
- Invertebraten:
 - Dagvlinders: monitoring Bont dikkopje Wortel Kolonie, dagvlindermonitoring (dagvlinderroute Elsakker), op zoek naar Grote weerschijnvlinder
 - Nachtvlinderonderzoek: verspreiding.
 - Verspreidingsonderzoek Grijs zandbij en Pluimvoetbij.

- Libellen: verspreidingsonderzoek en monitoring in reservaten en domeinen van Natuurpunt, het Agentschap voor Natuur en Bos.
- Planten:
 - 10 planteninventarisaties.



Natuur.Studie kijkt er al naar uit om u tegen te komen op één van onze vele activiteiten of ergens in het veld al genietend en studiënd!

Voor meer info over Natuur.Studie mag je me altijd contacteren (bart.hoeymans@hotmail.com).

Bart Hoeymans

WERKGROEP NATUURFOTOGRAFIE

Cursus natuurfotografie voor beginners

Ondertussen hebben zich 15 deelnemers ingeschreven voor de tweede sessie van de cursus natuurfotografie voor beginners. Er zijn nog enkele plaatsen vrij.

- Data :
 - vrijdag 19 april en 3 mei : theorie
 - zaterdag 4 mei : praktijk
 - vrijdag 17 mei : theorie
 - zaterdag 1 juni : praktijk
- Aantal deelnemers : max 20 personen
- Deelnameprijs : 30 EUR voor leden en 45 EUR voor niet leden

Fototentoonstellingen in het BC De klapekster

Begin april worden de foto's in de Klapekster vervangen door het thema 'natuur in zwart-wit'.

In de zomermaanden (juli-augustus-september) komen foto's van de Elsakkerte Meerle aan bod. Deze kunnen tot 20 juni doorgemailed worden naar verschraegen.wim@telenet.be.

In het najaar is het dan weer tijd voor de traditionele natuurvakantiebeelden.

Excursies

Op 12 mei trekken we naar de Grote Markmeanders in Meerle. Deze vochtige oude Markmeanders van ANB en herbergt heel wat interessante planten. Zowel landschapsfotografen als macrofotografen kunnen er naar hartenlust flitsen !

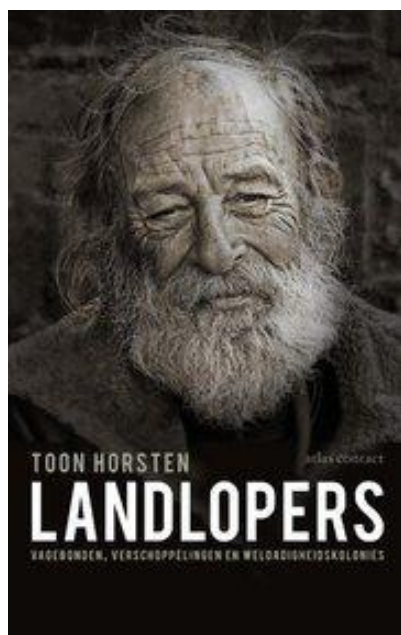
Tot flits ! Wim Verschraegen

LEZING "LANDLOPERS"

26 APRIL 2013

Armoede is geen misdrijf (artikel uit Knack)

*Op 26 april geeft auteur Toon Horsten een lezing in bezoekerscentrum De Klapekster. Het thema is zijn recente boek "Landlopers".
Het boek is overigens in het bezoekerscentrum te koop.*



In 'Landlopers' vertelt Toon Horsten de boeiende en soms hallucinante geschiedenis van de landloperskolonies Wortel en Merksplas in de provincie Antwerpen. Het is meteen het verhaal van hoe België omging met verschoppelingen.

Vagebonden, clochards, verschoppelingen, zwervers, ontheemden,... ze waren al bekend in de Middeleeuwen en nog veel vroeger. Was Diogenes geen clochard? Tot 1993 – jawel, nog maar twintig jaar geleden – kon je in België opgepakt worden als je op straat liep met te weinig geld om een brood te kopen. Je werd dan als landloper beschouwd en je belandde in Merksplas of Wortel. Daar, in de Noorderkempen, waren twee 'weldadigheidskolonies.

Angst voor armen

Onder het Nederlands bewind en met de steun van het koningshuis, kwam in Wortel een kolonie naar het voorbeeld van wat in Nederland al bestond. Op heidegrond werden kleine boerderijtjes gebouwd met de bedoeling ‘gedegenereerden’ via landbouwwerk weer op het goede spoor te brengen. Er kwam ook een spinnerij, een steenbakkerij, een broodbakkerij. Alles met, om het zacht te zeggen, weinig succes. Samengevat: hoe leer je een koe melken als je nog nooit zo’n dier hebt gezien? Na de onafhankelijkheid van België keerde men weer naar het systeem dat onder Napoleon bestond: stad, gemeente, provincie moesten zelf voor bedelaars en landlopers zorgen. Zestig jaar later, in 1891, zou een nieuwe wet ook voor een nieuwe aanpak zorgen.

Landlopers konden preventief worden opgesloten. Niet in een cel maar in een instelling waar ze ‘heropgevoed’ zouden worden. De aanpak had overigens ook met angst te maken. De overheid had schrik van het groeiend aantal werkloze arbeiders en vreesde opstanden.

Pralinedoosjes

In Merksplas kwamen vooral weerspannige bedelaars en landlopers terecht, in Wortel huisden de sukkelaars, de ongelukkigen. Zo goed als altijd gaat het om ontspoorde mensen. Ze hebben tegenslag gehad, er was een verkeerd huwelijk, problemen met alimentatie... Drank speelt een belangrijke rol. Blijft de vraag of ze dronken omdat ze ongelukkig waren of andersom. De landlopers die in een weldadigheidskolonie belandden, verdienden geld als ze werkten. Dat kon ofwel op de boerderij of in werkplaatsen. Met het verzamelen van oud papier, het onderhoud van de instelling, hulp in het rusthuis voor oudere landlopers, het maken van verpakkingen. Onder meer doosjes voor Leonidaspralines. De ‘kolonisten’ konden ook in een bedrijf in de omgeving gaan werken. Opvallend: door de activiteiten was de kolonie zelfbedruipend.

Eens de landlopers een bepaalde som hadden verdiend, mochten ze naar buiten. De tocht begon dan meestal in de kroegen van de Antwerpse rosse buurt en eindigde na het feest weer... in Wortel en Merksplas. Het aantal recidivisten was zeer groot. Tot negentig percent van de landlopers keerde terug naar de kolonie. Net voor de Eerste Wereldoorlog waren er zo’n 6.000 landlopers in de kolonies, later verminderde dat tot een 1300. De sociale voorzieningen werden stilaan beter, er was veel werk na de oorlog. En armoe werd niet langer als een misdrijf beschouwd.

Vader Hallyday

Journalist en schrijver Toon Horsten heeft zelf zijn ‘wortels in Wortel’. Zijn boeiend boek is een stuk levendige sociale geschiedenis. Hij heeft tientallen gewezen bewakers, directieleden, politiemensen, wetenschappers en (gewezen)

bewoners gesproken. Hun getuigenissen zijn soms ontroerend, amusant, vreemd. Zo is er het verhaal van een moordenaar die op latere leeftijd is vrijgekomen en zich vrijwillig meldt in Merksplas. Naar zijn dorp wil hij niet terug, want daar zal hij met de vinger gewezen worden. Een nieuw leven ziet hij niet zitten. Merksplas lijkt hem de oplossing. Nu en dan kwam er wel eens een bekende bezoeker over de vloer in de kolonie. Zangeres Sylvie Vartan bijvoorbeeld kwam op bezoek bij zwerver Léon Smet. Dat was de Belgische vader van Jean-Philippe Smet, beter bekend als rockzanger Johnny Hallyday die met Vartan getrouwd was. Ze kwam haar schoonvader bezoeken. Dat ze ooit in Merksplas is opgetreden is een apocrief verhaal.

Hallucinant

In 1993 wordt de meer dan honderdjarige wet op de landloperij afgeschaft. Het is een hallucinante geschiedenis. Het gaat om een bijlage van een Koninklijk Besluit en aanvankelijk is er nauwelijks iemand die er iets van weet, zo zegt Toon Horsten. Vreemd genoeg ook niet in Wortel of Merksplas waar men de afschaffing van de wet letterlijk via het Belgisch Staatsblad moest ontdekken. Door een nogal vindingrijke interpretatie van de wet konden in Merksplas een tachtig landlopers blijven. Ze kwamen in een leegstaande afdeling van de strafinrichting terecht. Zowel voor het personeel als voor de landlopers een hele verandering. In Merksplas verblijft nu nog één landloper, in Wortel zijn het er vijf.

Fred Braeckman

SIERTUINBEZOEK VELT

16 MEI 2013

Hoe breng ik de natuur naar mijn tuin?

Hoe kan ik die, met respect voor de natuur inrichten?

En houd ik dan nog tijd over om ervan te genieten?

Heb je vragen en/of tips voor een ecologische siertuin?

Kom dan langs voor een interactieve babbel in de inspirerende tuin van Clara Vanosmael. Zij neemt ons mee in haar eigen tuin waar we zien en horen hoe de ecologische principes zijn toe gepast.

Plaats/tijd: Vorsenkwaak 5, 2960 St. Job-in't-Goor/19.30 uur. Inkom gratis.

WEEKEND VAN DE BIODIVERSITEIT 18 – 19 MEI 2013

Tijdens het weekend van de biodiversiteit gaan we proberen zo veel mogelijk soorten waar te nemen. We zullen dus eens een keer SERIEUS aan natuurstudie doen!

Bij het ‘jagen op soorten’ gaan we op terrein in enkele bijzondere gebieden zoals de valleigronden van het Merkske (oa. Broskens), Bels lijntje (Weelde Statie) en natuurlijk het Moer. De gegevens die we verzamelen tijdens dit weekend worden ingegeven in www.waarnemingen.be, www.waarneming.nl en in Klauwier, de databank van Staatsbosbeheer die de verschillende beheerders (Agentschap voor Natuur en Bos, SBB en NP) van het Merkske gebruiken als basisdatabank.

Aan het weekendje zullen enkele ‘ervaren inventariseerders’ deelnemen. Het doelpubliek is iedereen met een gezonde interesse voor natuurstudie. We zullen onze waarnemingen proberen te verkrijgen door middel van verschillende inventarisatietechnieken.



Hier enkele mogelijkheden:

- Vogels: geluid en zicht
- Zoogdieren: werken met fotovalen, life-traps voor muizen en batdetector voor vleermuizen
- Reptielen: plaatjesonderzoek en zicht
- Amfibieën: fuiken, steeknet en zicht
- Libellen, dagvlinders: zicht en vangst
- Nachtvinders: nachtvlindervallen
- Planten: mogelijk planteninventarisatie gebruik makend van Tansley schaal.
- ...

Het is de bedoeling dat we de soorten ook zelf op naam brengen. Er zal voldoende literatuur aanwezig zijn. Dit kan gaan over veldgidsen (libellen, dagvlinders), tabellen (planten, amfibieën, ...), ...



Planning van de vier activiteiten:

Afspraakplaats: Moer (Steenweg op Weelde). Kaartje met locatie krijg je bij het inschrijven.

- Zaterdag 18/05 om 13.30uur. *Optie 1:* fietstocht naar de valleigronen van het Merkske (oa. de Broskens) voor amfibieën, dagvlinders, libellen, vogels, zweefvliegen, ... Soorten die we ter plekke niet kunnen determineren brengen we op naam aan de slaapplaats. Einde activiteit 18.00uur.
- Zaterdag 18/05 om 13.30uur. *Optie 2:* planteninventarisatie (Tansley) in het Moer (graslanden, evt. broekbos). Moeilijke soorten kunnen op de kampplaats zelf op naam gebracht worden. Einde activiteit 18.00uur. Max. 10 deelnemers ivm kwetsbaarheid vegetaties.
- Zaterdag 18/05 vanaf 20.00uur tot ???. *Optie 3:* Life-traps actief zetten, korte wandeling doorheen het gebied. Bij zonsondergang gaan de nachtvlinderlampen aan en gaan we regelmatig de life-traps voor muizen controleren. Eventueel voorzien we een inventarisatie met batdetector.
- Zondag 19/05 om 9.00uur. *Optie 4:* Terreinbezoek naar het Bels Lijntje. Onderzoek naar dagvlinders, zweefvliegen, planten en reptielen (plaatjesonderzoek). Einde activiteit: 12.00uur.

Voor hen die blijven slapen:

- Afspraakplaats: Moer (Steenweg op Weelde). Kaartje met locatie krijg je bij het inschrijven.
- Afspraakuur: Zaterdag afspreken om 12.00uur ivm opstellen tentjes, uitpakken van materiaal, etc... Het afbreken van de tentjes gebeurt op zondagmorgen voor de activiteit. Omstreeks 13.00uur zal iedereen terug naar huis vertrokken zijn.
- Meebrengen: kampeermateriaal (tentje, slaapzak, matje, toiletgerief, ...). Alles is zelf te voorzien.
- Op gastronomisch vlak zal het allemaal vrij bescheiden blijven. Brood, beleg en drank. Dit eten voorzien we op zaterdagavond en als ontbijt. Dranken zullen ook beschikbaar (betalend aan democratische prijzen) zijn gedurende de avondactiviteit.

Wat meebrengen:

- Fiets. Het vervoer tussen de kampplaats en de verschillende locaties (zaterdagnamiddag, optie 1 en zondagvoormiddag) zal gebeuren met de fiets.
- Excursiemateriaal: vlindernetje, sleepnetje, verrekijker, potjes, loep, veldgidsen, zaklamp, ...
- Laarzen,
- ...

Wie aan heel het weekend of aan één van de activiteiten wil deelnemen moet zich inschrijven bij Bart Hoeymans (bart.hoeymans@hotmail.com). Vermeld bij het inschrijven ook of je deel wil nemen aan het hele weekend of aan welke specifieke activiteit(en) je wil deelnemen.

Voor sommige activiteiten is het aantal deelnemers beperkt omwille van de kwetsbaarheid van de terreinen.

- Planteninventarisatie: max 10 deelnemers,
- Overnachters: max 20 (enkele tentjes).

We hopen op goed weer, het spreekt voor zich dat dit weekendje anders letterlijk in het water zou kunnen vallen ;-)

Bart Hoeymans
Wim Verschraegen
Gie Segers

DE NATUURPUNT TUINKACHEL

Een tuinkachel van Natuurpunt Markvallei: exclusief, efficiënt en prachtig design

We kunnen niet wachten om u ons nieuwste product voor te stellen: de lempë uuro. Lempë Uuro is de naam van onze exclusieve tuinkachel.

Speciaal voor Natuurpunt Markvallei ontwikkelde Edwin Groenendijk een design-tuinkachel. Ze ziet er prachtig uit, is degelijk en heeft een heel goede verbranding. Lempë uuro is vrij vertaald uit het Quenya (de fantasietaal in de boeken van Tolkien die de elfen van Midden-Aarde spreken) “grote vijf”. Vijf verwijst naar de vorm van de vijfhoek, vrij uniek bij het ontwerp van kachels, en groot spreekt voor zich. Dit is het grote model. Later wil Edwin mogelijk kleinere modellen ontwerpen en daarvoor hebben we uiteraard andere namen in petto.

De kachel is vervaardigd uit hoogwaardig cortenstaal. Cortenstaal is sterk en heeft als eigenschap dat het door de weersomstandigheden een bruine roestkleur krijgt. De schoorsteen is demonteerbaar en de vuurmond is groot zodanig dat veel mensen tegelijk van de warmte kunnen genieten.

De kachel is ook zo gebouwd dat je nauwelijks last hebt van de rook. Kostprijs voor deze kwaliteitskachel: 495 euro.



We willen jullie alvast warm maken voor deze kachel, de officiële release is voor één van de volgende weken. We moeten nog mooie foto's maken, foldertjes laten drukken, ... Maar als jullie je echt niet kunnen inhouden, mag je alvast een kachel bestellen. Dat kan via bc.deklapekster@natuurpunt.be.

De opbrengst komt ten goede aan de werking van Natuurpunt Markvallei.



DIGITALE BIETEUT

We willen iedereen oproepen om over te stappen op een digitaal abonnement van ons Bieteutje. Het afdelingsbestuur is van mening dat ons tijdschriftje stilaan de digitale weg naar jullie mailbox mag vinden.

De digitale kwaliteit van ons Bieteutje is nog beter dan de papieren versie. Je hebt immers ineens een Bieteutje in kleur!

Je kan het tijdschrift nooit meer verliezen en beperkt de papierberg.

Hoe gaat het in zijn werk? Als je een digitaal abonnement neemt, krijg je als lid van Natuurpunt een link in je mailbox. Die link zorgt dat het tijdschrift gedownload wordt als een pdf-document. Je kan het eenvoudig nalezen op je laptop, tablet, smartphone...

Inschrijving op de digitale Bieteut:

Stuur je naam en adres naar bc.deklapekster@natuurpunt.be met vermelding 'digitaal'.



VAN GEEN KWAAD BEWUST

Mogelijk beseft u het niet.

En we nemen het u ook echt niet kwalijk.

U kreeg ook een lidkaart en gaat er van uit dat uw lidmaatschap verlengd werd. Alles in orde voor 2013.



Voor 543 gezinnen in onze afdeling klopt dat. Maar voor een honderdtal Natuurpunters zit er een adder onder het gras.

Natuurpunt stuurde ter goeder trouw aan iedereen een nieuwe lidkaart. We gaan er van uit dat iedereen ook zijn lidmaatschap vernieuwt. Maar toch even deze oproep met de vraag of u wil controleren of het lidgeld betaald werd.

Is dat niet zo, dan wordt dit het laatste Bieteutje dat in uw brievenbus belandt.

We hopen uiteraard dat u alsnog 24 euro overschrijft of beslist om over te gaan tot domiciliëring. We helpen je graag op weg in Bezoekerscentrum De Klapekster.

Telefoon: 03 383 02 08 of via mail: bc.deklapekster@natuurpunt.be

LET OP VOOR DE KOLONIET!

Reeds jaren heeft zich hier te land
naast ganzen, reeën en fazant
Te midden Wortels bos en veld
een nieuwe diersoort aangemeld.

Hij wordt door 't wild alom gemeden
heeft bos en paden platgetreden,
Van ver z'n ringtone en een twiet:
het gaat hier om de Koloniet!

*De Koloniet, de Koloniet,
je weet niet wat je ziet, twiet twiet!
De Koloniet, de Koloniet,
Wie banjert vloekend door het riet?
Het is de Wortel-Koloniet!*

Hij komt met tas en zak hier toe
valt dan daar op dat bankje, moe.
Scheurt koek en eten ruim verpakt
voordat het in zijn buikje zakt.
Gaat hij dan verder, rond gegeten
je ziet wel waar hij heeft gezeten:
Plastieken zakjes, fles en dop
die laat hij achter, ruimt niet op.

*De Koloniet, de Koloniet,
je hoort hem maar je ziet hem niet!
De Koloniet, de Koloniet,
hij was er, kijk maar wat hij achterliet:
Hier zat een Wortel-Koloniet!*

Want kwam hij hier, zo zwaar bepakt
naar huis gaat 't licht, gans leeg gekakt!
Zo blijft al 't afval in het bos
je ziet dan, ja, de Koloniet loopt los!

*'t Dringt bij dat groot tweebenig dier
maar traag door 't dikke pantser hier,
Dat straks op deze mooie plek
hij zélf zit in z'n eigen drek!
Pas op, pas op, de Koloniet!
hij is hier nog zo zeldzaam niet.
De Koloniet, de Koloniet,
ja, zie maar hoe hij nu van kleur verschiet!*

Dan toch nog hoop voor de Koloniet...?

(17-3-2013 - fvb- zeer vrij naar 'Das Touri-
schwein')



ESSEN

Spijker 79
2910 ESSEN

T 03 667 71 71 - F 03 667 74 09

Ma - Vr: 8u30 - 18u
Zat: 9u30 - 17u
Zon: 10u - 13u

700 verschillende bieren in assortiment.
Zeer ruim gamma wijnen, aperitieven,
likeuren en geestrijke dranken.

KALMTHOUT

Kapellensteenweg 113
2950 KALMTHOUT

T 03 666 80 05 - F 03 666 30 18

Di - Vr: 9u - 12u en 13u30 - 18u
Zat: 9u - 17u

Zondag en maandag gesloten

Zeer mooi gamma wijnen,
likeuren en geestrijke dranken.
Gespecialiseerd in luxe cadeaumanden
en relatiegeschenken.

essen@decaigny.com - www.decaigny.com

VANBAVELROMMENS
BANK EN VERZEKERINGEN



Graag tot uw dienst, ook voor

- ✓ Uw verzekeringsdossier
- ✓ Spaar- en beleggingsadvies
 - ✓ Woonkrediet
 - ✓ Financieringen
- ✓ Gratis zichtrekening
- ✓ Pensioenplanning
- ✓ Fietsverzekering

Meerdorp 21 – 2321 Meer
tel 03 315 72 54
info@vanbavelrommens.be

www.vanbavelrommens.be

cbfa 11590 AcB

onafhankelijk verzekeringsmakelaar & AXA-bankagent



Jef Van Bavel
Zaakvoerder



Suzanne Haest



Christiane Simons



Johan Cools



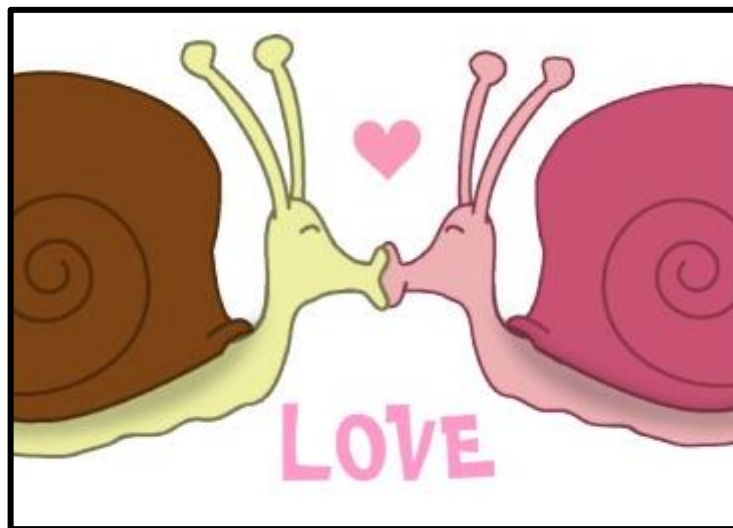
Frank Van Oers

SNAKEN VAN DE NATUUR

slakjes

twee kleine slakjes
 hielden van elkaar
 ze gingen samen trouwen
 toen werden ze een paar
 ze hebben snel hun huisjes
 op elkaar gezet
 nu wonen ze gezellig
 samen in een flat

Marianne Busser & Ron Schröder





Inhoud

Woordje van de voorzitter

Terugblik

PROMO!! Afrikakamp

De boom in! (door Koen)

Spelletjes

Wegbermen (door Vincent)

Finland (door Arnold)



Woordje van de voorzitter

Euforie! Dat is het codewoord van de laatste dagen, en omwille van verschillende redenen.

Ten eerste ziet het er naar uit dat ik, na vele uren in het Museum voor Afrika in Tervuren boven dode vissen te hangen, een nieuwe soort heb ontdekt in het kader van mijn Bachelorproef. (Al wil ik het vel van de beer (of de vis) niet verkopen voor hij geschoten is... dit is toch een goede motivatie om verder te werken!)

Ten tweede kan ik beginnen aftellen naar de ecologische stage in La Brenne, niet voor niets een hotspot onder JNM'ers en ander natuurgespuis.

Ten derde ben ik zeer blij met de vele inzendingen voor deze Piniteut waardoor ik voor een keer alles gewoon bij elkaar kon plakken, hier en daar een woordje in het vet zetten en vervolgens enkel dit woordje moest schrijven.

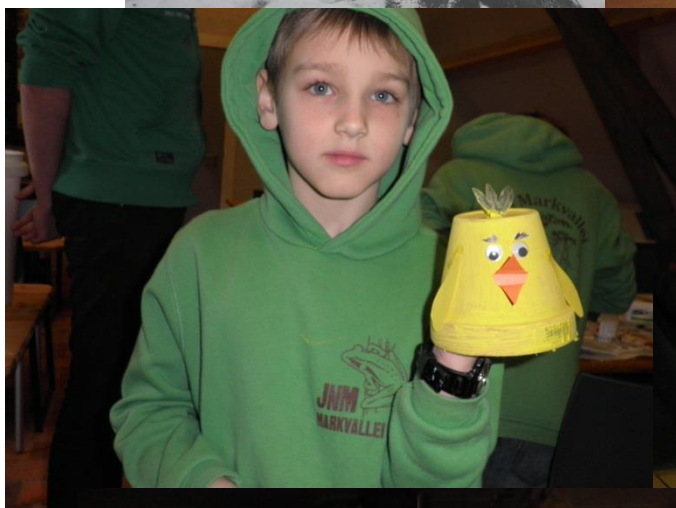
En als laatste kregen we, al was het voor korte tijd, reeds een voorproefje van wat de weergoden voor ons in petto hebben in de komende lente. Prachtige zonneschijn met een aangename temperatuur. Koning Winter moet eerst nog eens alle sneeuw buitenvegen en dan kunnen we eraan beginnen.

En wat is er beter dan dat voor de activiteiten die eraan komen? Een ini-natuur-5-daagse, een afdelingsweekendje, een boswandeling of de jaarlijkse afsluitactiviteit, waarna het uitkijken wordt naar het afdelingskamp, dat, hoe kan het ook anders, nóg beter zal worden dan vorig jaar! (Toe, lieve weergoden, geef ons eens een paar weken niets anders dan blauwe lucht en zonneschijn? Die regen op kamp begint zo stilaan te vervelen...)

Daar is de lente, daar is de zon! Bijna, maar ik denk dat ze weldra zal komen!

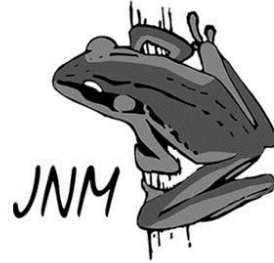
Uw voorzitter, Lysander

Terugblik





Afrikakamp



Piepkamp: 15 juli - 20 juli

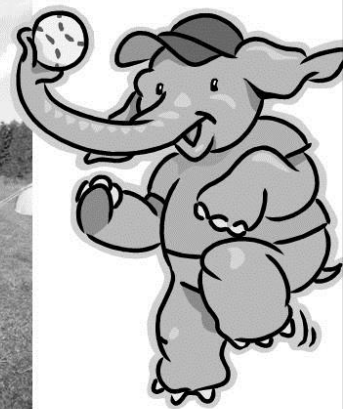
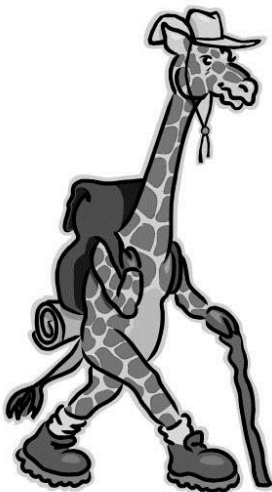
Inikamp: 20 juli - 26 juli

Locatie: Sinaai

Heb jij zin in een spetterend kamp, vol Afrikaanse avonturen? Dan moet je zeker komen!.

Ook dit jaar zullen er weer leden van nationaal meegaan, wat altijd voor veel plezier en nieuwe vrienden zorgt.

Ik kan alvast niet wachten tot dit kamp, en jullie?



Meer info volgt ...

De boom in

Door Koen

Naar aanleiding van de boomkikkeractiviteit heb ik alvast wat meer informatie voor jullie opgezocht over dit prachtige diertje. Als je dit zo allemaal eens gelezen hebt, heb je volgens mij nog meer kans om er eentje te vinden.

Beschrijving

De boomkikker is een kleine kikker met een lengte van 3,5 tot 5 cm en een vrij gedrongen lichaam. De kop van de boomkikker is stomp, de achterpoten slank. De vingers en tenen zijn aan de uiteinden voorzien van zuignapachtige hechtschijfjes. De rug is glad en doorgaans grasgroen gekleurd. Boomkikkers kunnen echter vrij snel van kleur veranderen en zijn soms geel, olijfgroen of donkerbruin. Op de buik is de huid vrij korrelig en vuilwit van kleur. Op de flanken loopt er een donkere streep die de rug en buik scheidt.



Larven van boomkikkers zijn vrij teer en licht gekleurd. Het lichaam is sterk gestroomlijnd en heeft een spits uitlopende staart. Typerend zijn de hoge staartzomen. De staartzoom op de rugzijde reikt soms tot bijna tussen de ogen.

Levenswijze

Boomkikkers leven in zonnige vegetaties met veel bloeiende struiken zoals houtwallen en bosranden en in de overgangszone tussen waterpartijen en aangrenzend struikgewas. Ook in tuinen en stadsparken komen ze wel eens voor. Ze overwinteren tussen boomwortels, in een strooisellaag of tussen houtstapels.

Verspreiding

De boomkikker is over grote delen van zijn verspreidingsgebied een bedreigde soort. De voornaamste oorzaak van zijn achteruitgang is het intensief landgebruik in land- en bosbouw zoals drainering en land-herinrichting. In Nederland is de boomkikker erg zeldzaam en komt hij alleen in Limburg voor. In Vlaanderen is de boomkikker ook zeldzaam en beperkt de randzone van duinen en polders (Zwin) van Knokke-Heist, in de alluviale vlakte van de Maas en in en nabij het vijvercomplex van Midden-Limburg.



Voedsel

De boomkikker eet insecten die ze met hun uitklapbare tong bliksemsnel vangen uit de vegetatie en zelfs in de vlucht.

Tijdschaal

Winterrust: van oktober tot april.

Paring: eind april / mei.

Larven: mei tot juli

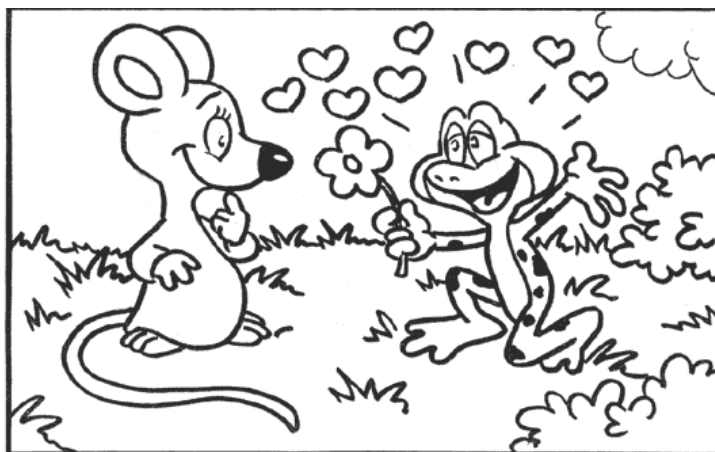
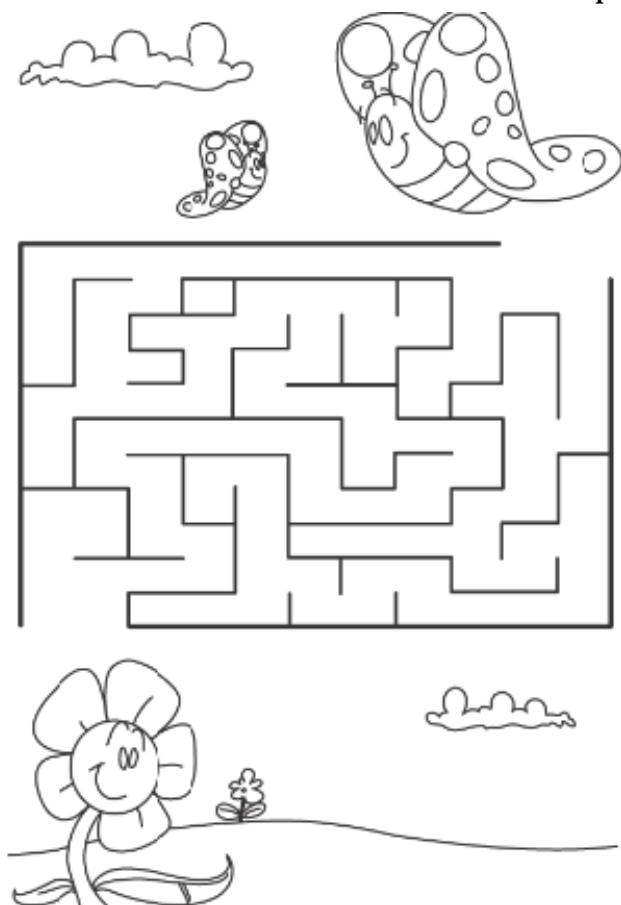
Metamorfose: juli / augustus

Levensduur: 15 à 20 jaar.

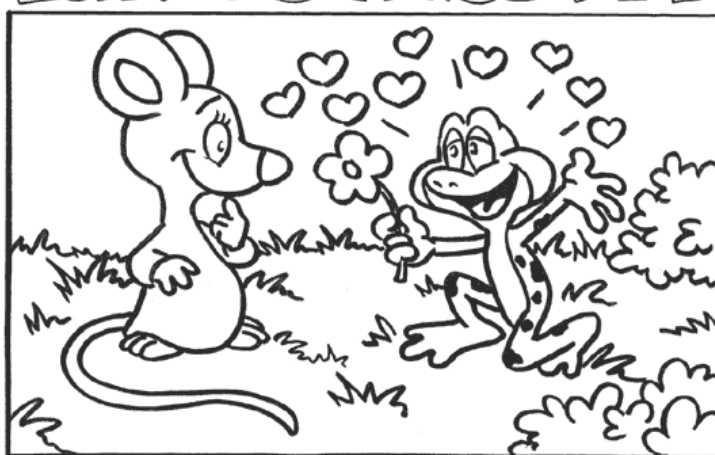
Geslachtsrijp: na drie à vier jaar.

Spelletjes

Hieronder enkele spelletjes om je bezig te houden tijdens die lange paasvakantie!



ZOEK DE 6 VERSCHILLEN



Wegbermen

Door Vincent

Met de lente in aantocht denken we weer aan de mooie tijd dat alle plantjes weer gaan beginnen groeien en bloeien. En waar zien we veel bloemetjes staan? In de wegbermen natuurlijk! Maar is dit wel zo vanzelfsprekend? Hieronder vind je de uitleg hoe het komt dat er zoveel plantjes in de berm groeien.

In Vlaanderen zijn zoveel wegen dat de totale oppervlakte van alle wegbermen samen bijna zo groot is als de totale oppervlakte erkend natuureservaat. Ecologisch bermbeheer kan bijgevolg sterk bijdragen tot het natuurbehoud en de instandhouding van veel wilde planten en dieren. In woon- en landbouwgebieden is er vaak geen “ongebruikte” plaats meer om wilde planten spontaan te laten groeien en de bijhorende fauna te laten overleven. Bermen vormen voor hen vaak de laatste uitwijkplaats.



Doordat de wegen heel Vlaanderen doorkruisen vormen de bermen interessante verbindingssassen tussen de verschillende natuurgebieden. Dieren gebruiken bermen om zich te verplaatsen en nieuwe streken te koloniseren. Wegbermen spelen een cruciale rol om de natuurgebieden opnieuw met elkaar te verbinden.

In eentonige grasbermen kunnen dieren, zeker insecten, niet overleven. Zij hebben schrale, kruidenrijke wegbermen nodig. Nu worden bermen niet als natuur aanzien en voor de veiligheid van de weggebruiker is het belangrijk dat de begroeiing laag en niet te eentonig is.

Gelukkig sluiten veiligheid en kruidenrijke wegbermen elkaar niet uit. Door de bodem te verschrallen wordt de begroeiing lager en zullen de hogere grassen, die veel voedingsstoffen gebruiken, wijken voor lagere, bloemrijkere beplantingen. Een berm vol bloemen doorbreekt ook de

monotonie en verscherpt ongemerkt de aandacht van de weggebruiker. Tenslotte hebben bloemrijke wegbermen een economische meerwaarde. Deze wegbermen

moeten beduidend minder gemaaid worden.

Graslanden kunnen rijke plantengemeenschappen worden mits ze jaarlijks een of tweemaal gemaaid worden. Het maaisel dient afgevoerd te worden.



Hierdoor verschaalt de berm en krijgen kruiden en bloemplanten meer kans ten opzichte van grassen die zich vooral in voedselrijk grasland echt thuis voelen. Een correct gemaaide berm wordt al snel een mooie bloemenberm, terwijl een aangerijkte berm riskeert te verruigen tot een veld brandnetels. Een rijke afwisseling van soorten trekt op zijn beurt dan weer een weelde aan ongewervelde dieren aan. Onder de voorjaarsbloeiers treffen we oa. margriet, kruipende boterbloem, paardebloem en smalle weegbree aan. In het voorjaar worden grasbermen gekenmerkt door soorten als knoopkruid, jacobskruiskruid, sint-janskruid, gewoon biggekruid en klein streepzaad. Bij de insecten treffen we zowel vlinders, verschillende soorten bijen, kevers en nog veel meer aan.

Hoe krijgen fauna en flora een kans?

Naarmate een grasberm soort- en bloemrijker wordt, neemt de betekenis voor de fauna toe. Bloeiende planten trekken veel insecten aan, zoals vlinders en hommels. In een soortenrijke grasberm komen ook allerlei andere dieren voor zoals spinnen, sprinkhanen, graafwespen, mieren enz... Al deze soorten zijn belangrijk voor het evenwicht in het ecosysteem. Een rijk insectenleven trekt ook andere dieren aan zoals vogels, zoogdieren en amfibieën. De ontwikkeling van bloemrijke grasbermen is ook belangrijk voor het behoud van zoveel mogelijk plantensoorten. Bedreigde soorten krijgen zo weer een kans. De berm ziet er mooier uit en we behouden een aantal bijzondere soorten planten en dieren in Vlaanderen.

Finland, een land waar economie en natuur

samen gaan

Door Arnold

Begin januari trok ik naar het Hoge Noorden ... 5 maanden studeren in Finland. Het land van -30°C, donkere grijze dagen, een zon die enkele weken per jaar niet opkomt, sneeuw tot 80 cm hoog en hardrock music. Herinner je je nog de Eurosongfestivalfinale 2006? De winnaars waren de monsterlijke Finnen 'Lordi'.



Welkom in Finland! Waarom zou een mens naar Finland gaan?

Omdat het 'land van de duizenden meren' een adembenemende natuur waarborgt in combinatie met een vooruitstrevende economie.

De natuur heeft een grote invloed op het leven van de Finnen. In tegenstelling tot België ligt het land niet plat bij 10 cm sneeuw. Dankzij een **verregaande samenwerking tussen de universiteiten en het bedrijfsleven** heeft Finland een hooggeschoolde beroepsbevolking. Samen met de ontwikkeling van technologisch hoogwaardige nieuwe producten vormt dit het succes van Finland in het buitenland. Finland is dan ook toonaangevend op het gebied van telecommunicatie, denk maar aan NOKIA. Enkele weken geleden zijn 2 erasmusstudenten en vrienden afgereisd naar New York, waar ze eindigden bij de top 3 van een designwedstrijd van Nokia. De winnaar van de designwedstrijd mag 5 maanden op stage bij Nokia in Londen. Dergelijke wedstrijden komen hier veelvuldig voor en zijn dan ook een toonbeeld van de intense samenwerking tussen universiteiten en het bedrijfsleven. Dat dit voor **beide partijen enorme potentiële kansen** biedt, staat dan ook buiten kijf.

Studeren is anders in **Finland** dan in België, **zelfstandigheid** is **hierbij een kernwoord**. Vanaf het beëindigen van het middelbaar krijgen alle studenten van de overheid twee budgetten. Eén



studeerbudget en een leefbudget. Met dit leef-budget gaan ze zelfstandig wonen, vaker in een appartement dan een studentenkamer. Studenten stellen zelf hun studietraject samen en bepalen zo hun toekomst in zeer grote mate. De faculteit Vrije Kunsten kent geen openingsuren en er bestaat de mogelijkheid om permanent te werken. Zelf heb ik de sleutel van de school en kan 24/24u werken, 7/7. Het is niet ongevoen dat ik enkele dagen in de week les heb tot 20u en dat er zaterdag nog een hele dag wordt gewerkt in de ateliers. Allemaal geen probleem, want de

winkels zijn open tot 21 u, zodat je tijd genoeg hebt om nog boodschappen te doen. Nadien ontspannen in de sauna is de perfecte afsluiter van een lange werkdag.

Innovatie wordt hoog in het vaandel gedragen. Lahti, de stad waar ik verblijf en studeer, wil tegen 2025 een 'groene stad' zijn. De 8ste grootste stad van Finland telt zo'n 100 000 inwoners, 5 x zo veel als Hoogstraten. Met 135 km² tegenover 105 km² voor Hoogstraten is ze iets groter dan ons stadje met smaak. Om de doelstelling als 'groene stad' te behalen heeft men onder andere het **Lahti Cleantech Park** opgericht, **het grootste toonaangevend milieutechnologisch park in Finland**. Ook het departement 'environmental technology' van de universiteit van Lahti is hier ondergebracht. Aan de hand van pilootprojecten probeert men deze doelstelling te behalen, zoals volgend voorbeeld. De busbouwers van Lahti zijn samen met het Cleanpark bezig met het ontwikkelen van elektrische bussen, waarbij de lokale exploitanten worden betrokken. Men zoekt naar een kosten-effectieve manier om dieselbussen om te zetten in elektrische en deze elektrische bussen uitvoerig te testen in de werkelijkheid door de exploitanten. Ook word er onderzoek gedaan naar de elektrificatie van andere bedrijfsvoertuigen. Dit is slechts een van de pilootprojecten die van Lahti een vooruitstrevend economisch gebied maken.

Finland ... een land dat gedomineerd wordt door de natuur, waar men bewust kiest voor een innovatieve en duurzame economie. Met beide voeten in de werkelijkheid en samen met bedrijfsleven, zodat het niet alleen bij onderzoek blijft. Volledig in de traditie met de Finse levensstijl.

Meer verhalen vind je op **www.arnoldwittenberg.be**



JNM Winkel

Ben je al tijden op zoek naar een nieuwe goede verrekijker? Heb je altijd al dat geweldige T-shirt van JNM gewild? Mis je een vlindergids in je excursietas? Wil je een prachtige poster in je kamer hangen? Wil je graag achter de beesten hollen met een professioneel net? Wil je graag meezingen aan het kampvuur, maar ken je de teksten niet? Bezoek dan zeker eens de JNM Winkel op www.jnm.be/winkel en vind er alles wat je nodig hebt!

Voilà, dat was alweer de piniteut!

Brieven, foto's, tekeningen, artikels, liefdesbrieven en nog veel meer mogen altijd opgestuurd worden naar

lysanderfockaert@hotmail.com

of

Lysander Fockaert (Piniteut)
Pottenbakkersstraat 5
2320 Hoogstraten



Colofon

Wat is JNM?

JNM is een landelijke organisatie voor en door jongeren van 7 t.e.m. 26 jaar. Onze doelstellingen zijn het kennismaken met alles wat leeft en bloeit en het werken aan een natuur-en mensvriendelijke omgeving. Dit gebeurt door middel van talrijke afdelingen, werkgroepen, excursies, kampen, studies, acties, tijdschriften, ...

Het nationaal bondssecretariaat is gevestigd in de Kortrijksepoortstraat 192, 9000 Gent tel 09/223 47 81

Elke werkdag open **van 10u00 tot 12u30** en **van 13u30 tot 17u00**.

HOE LID WORDEN?

Om lid te worden surf je naar **www.jnm.be/lidworden** en vul je het online inschrijvingsformulier in. Je krijgt dan verdere betalingsinstructies per mail.

BEN JE REEDS LID? Hoe je lidgeld vernieuwen?

Sinds de zomer van 2012 gebeurt de lidgeldhernieuwing bij JNM automatisch. Je surft ingelogd naar www.jnm.be/lidgeldhernieuwen en ons systeem loodst je door de verschillende stappen van je lidgeldhernieuwing. Eens je lidgeld verwerkt is, krijg je van ons een bevestigingsmailtje.

Je kan ook een domiciliëringaanvraag indienen. Hiervoor vind je het aanvraagformulier op www.jnm.be/domiciliering. Dit vul je in en stuur je op naar het bondssecretariaat. Je lidgeld zal elk jaar twee weken nadat we je via brief gewaarschuwd hebben van je rekening gevorderd worden. Wie zich domicilieert krijgt een leuk extraatje: een écht JNM-cadeau.

Is je buur, neef, vriend, lief, broer, zus, klasgenoot...nog geen lid van de JNM? Laat ze kennismaken met JNM: het eerste werkjaar dat je lid bent, betaal je amper 5 euro!!!

Alle vraagjes ivm lidgeld kan je richten aan onze ledenadministratie via info@jnm.be of 09/223.47.81

Lidgelden vanaf werkjaar september 2013 – augustus 2014

- 5 EUR voor introductieleden: voor iedereen in het eerste jaar dat je lid bent.
- 18 EUR voor piep-, ini- & gewone leden, hun broertjes en zusjes: je bent geboren in de jaren 1988 tot en met 2006.
- 18 EUR voor steunleden: geboren in 1987 of vroeger (abonnement op Euglena)
- 36 EUR voor instellingen, bibliotheken, scholen...(abonnement Euglena + Kikkertje)

Kalender JNM Markvallei

Maandag 1 t.e.m. vrijdag 5 april 2013

INI-Natuur-5-Daagse

INI

Naar jaarlijkse gewoonte wordt een ini-natuur-5-daagse georganiseerd waarbij ini's uit heel de provincie samen aan natuurbeheer en –studie doen. Dit jaar zal dit georganiseerd worden door de twee bonken van onze afdeling: Vincent en Koen.

Wanneer: Maandag 1 april tot vrijdag 5 april

Waar: Jeugdheem Zonnedaauw, Vlinderstraat 1, Geel

Verantwoordelijken: Vincent Smeekens (vin_op_ne_cent@hotmail.com; 03 295 91 73 – 0479 72 40 34) en Koen van Aert (koen.v.aert@hotmail.com; 0477 66.66.75) ontfermen zich over de ini's van onze afdeling

Vrijdag 5 t.e.m. zondag 7 april 2013

Afdelingsweekendje

PIEP

De locatie voor ons weekendje ligt al vast, HUIZE RADESKE in Kasterlee. We hebben een megatof thema voor dit weekendje bedacht, dus reden genoeg om mee te gaan en er samen met ons een spetterend weekend van te maken.

Je moet wel zorgen dat je voor zondag 24 maart bent ingeschreven. Dit doe je door een mail te sturen naar koen. OPGELET Je bent pas ingeschreven wanneer het kampgeld betaald is en je een bevestigingsmail hebt gekregen. Het kampgeld bedraagt € 25 per persoon. Het rekeningnummer: **414-6083721-14**

Wanneer: Vrijdag 5 april tot zondag 7 april

Waar: Huize Radeske, Kasterlee

Verantwoordelijke: Koen Van Aert (koen.v.aert@hotmail.com, 0477/66.66.75)

Zondag 21 april

Beestige Boomkikker Activiteit

GEWONE LEDEN, INI'S en PIEPERS

Vandaag trekken we naar het natuurgebiedje DE HALSCHE BEEMDEN waar we al verschillende keren beheerswerken gedaan hebben. We gaan in dit gebiedje op zoek naar een prachtig diertje: de boomkikker. Als het goed weer wordt, hebben we grote kans dat we deze diertjes ook echt te zien zullen krijgen. Naast de boomkikker zullen er nog tal van andere planten en diertjes te zien zijn dus het zal zeker de moeite lonen om af te komen.

Wanneer: Zondag 21 april, van 13.30u tot 17.00u

Waar: De Kuip (het verzonken dorpsplein) in Minderhout

Verantwoordelijke: Koen Van Aert (koen.v.aert@hotmail.com, 0477/66.66.75)

Meebrengen: Loupepotje, schep- of vlindernetje, zoekkaarten en ander excursiemateriaal als je dit hebt

Zaterdag 27 april**Spetterende Vissen Activiteit**

GEWONE LEDEN, INI'S en PIEPERS

Er zijn er vast onder jullie die denken “Wow! Dat wou ik altijd al eens proberen, een vis vangen met een hengel, een draad met dobber en zo’n haakje eraan.” Wel deze namiddag krijg je de kans om dit te proberen. We zullen met een aantal ervaren vissers jullie zo goed mogelijk proberen uit te leggen hoe je dit allemaal doet. En wie weet heb JIJ deze namiddag wel de grootste of de meeste vissen gevangen. Graag inschrijven bij Koen. Meld er ook even bij of je zelf visgerief hebt. Indien je dit niet hebt wordt er voor gerief gezorgd.

Wanneer: Zaterdag 27 april, van 13.30u tot 17.00u

Waar: De visput van de visclub bij De Mosten

Verantwoordelijke: Koen Van Aert (koen.v.aert@hotmail.com, 0477/66.66.75)

Zaterdag 11 mei**Beheerswerken**

GEWONE LEDEN, INI'S en PIEPERS

Vandaag steken we nog eens de handen uit de mouwen. We gaan werken dat het zweet er vanaf loopt en zullen pas moe zijn als het gedaan is.

Wanneer: Zaterdag 11 mei, van 09.00u tot 12.00u

Waar: De locatie is nog niet bekend, houd je mailbox in de gaten!

Verantwoordelijke: Koen Van Aert (koen.v.aert@hotmail.com, 0477/66.66.75)

Meebrengen: Laarzen, werkhandschoenen, ...

Zondag 19 mei**Bezoek aan de Elsakker**

PIEPERS

Beste Piepertjes, vandaag verkennen we het domein Elsakker. In dit bos- en heidegebied is er heel wat mooie natuur en mogelijkheid om spelletjes te spelen. Kom dus voor een namiddag spel- en natuurstudie plezier naar de Elsakker.

Wanneer: Zondag 19 mei, van 14.00u tot 17.00u

Waar: Ingang van de Elsakker

Verantwoordelijke: Vincent Smeekens (vin_op_ne_cent@hotmail.com)

Zondag 23 juni**Met z’n allen naar de zee!**

GEWONE LEDEN, INI'S en PIEPERS

Het werkjaar 2012 – 2013 zit er weer bijna op en als afsluiter gaan we met heel JNM Markvallei naar zee. Joepie!!! Wat is er nu leuker dan met je blote voeten in het zand spelen en een verfrissende duik nemen als het te warm wordt. Heerlijk toch? Ook zullen we een tocht door de duinen maken waar we kunnen genieten van de fauna en flora van de kust. De uitstap zal een hele dag in beslag nemen.

Verantwoordelijke: Vincent Smeekens (vin_op_ne_cent@hotmail.com)

Dé speciaalzaak
voor tuin en dier!



HORTA MINDERHOUT

Laurijssen

Desmedtstraat 34/36, 2322 Minderhout
03 314 54 50

• HORTA •
Uw partner voor tuin & dier



centea



Landbouwkrediet
BANK & VERZEKERINGEN

**Voor al uw bankzaken
en verzekeringen**

kantoor Marc Melis

Worteldorp 26 ** Wortel

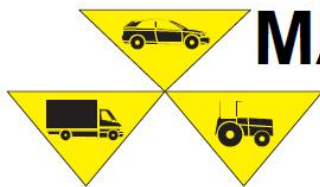
03 385 54 01

marcmelis4@skynet.be

FSMA nr 63.261A-B



Gratis zichtrekening!



MAES nv

www.maes-nv.be

Auto-, industrie- en
landbouwonderdelen
Reinigingsmachines
Bouwgereedschappen

Meerseweg 199a, B-2322 Hoogstraten
Tel.: +32 (0)3 314 83 33 Fax: +32 (0)3 314 85 07
E-mail: info@maes-nv.be

Turnhoutsebaan 212, B-2460 Kasterlee
Tel.: +32 (0)14 85 01 62 Fax: +32 (0)14 85 04 81
E-mail: kasterlee@maes-nv.be



SUPRA 

Bij
Will & Isabelle

WORTEL

GROTE PLAATS 28

03/314 35 83

DINSDAG GESLOTEN / ZA: 8.30 - 14.30u / ZO: 8.00 - 12.30u

Wil je hier jouw advertentie?

Neem contact op met :

Koen Ceusters : 0498 79 30 30

Bruno Vande Wiele : 0478 64 16 29



de Pastinakel
Kruiden- en natuurvoeding

VRIJHEID 86 - 2320 HOOGSTRATEN
TEL. 03 314 32 82
FAX 03 314 15 33

**Wollen dekbedden
en onderdekens**
Zo, ma gesloten

B.T.W. BE 0686.067.934

COLOFON

't Bieteutje is het kwartaalblad van Natuurpunt Markvallei vzw en J.N.M. Markvallei vzw.

NATUURPUNT MARKVALLEI VZW

VOORZITTER Drej Oomen Klein Eyssel 29 a - 2328 Meersel-Dreef ☎ 03 315 02 45 / ☎ 0476 53 58 44 <i>drej.oomen@telenet.be</i>	SECRETARIS Jee Van Loock Sluiskesweg 4 - 2321 Meer ☎ 03 315 88 06 <i>vanloockjee@yahoo.com</i>
FINANCIËN Koen Verschueren Klinketstraat 19 - 2323 Wortel ☎ 03 314 24 15 / ☎ 0472 91 35 11 <i>koen.verschueren1@telenet.be</i>	DE KLAPEKSTER Koen Verschueren Klinketstraat 19 - 2323 Wortel ☎ 03 314 24 15 / ☎ 0472 91 35 11 <i>koen.verschueren1@telenet.be</i>
VERENIGINGSWERKING Bruno Vande Wiele Hoogstraatsestwg 87- 2310 Rijkevorsel ☎ 0478 64 16 29 <i>Vandewiele.roos@skynet.be</i>	WERKGROEP NATUURSTUDIE Stijn Leestmans Bavelstraat 16 – 2310 Rijkevorsel ☎ 0479 93 21 12 <i>stijnleestmans@hotmail.com</i>
WERKGROEP NATUURGEBIEDEN Bart Hoeymans Leemakker 7 - 2320 Hoogstraten ☎ 0479 79 93 61 <i>bart.hoeymans@hotmail.com</i>	WERKGROEP BELEID EN ONDERVOORZITTER Bart Royens Ganzenstraat 4 – 2340 Beerse ☎ 014 77 02 07 <i>bart.karolien@scarlet.be</i>
REDACTIE 'T BIETEUTJE Wim Verschraegen/Ingrid Brosens Vooraard 10 - 2322 Minderhout ☎ 03 314 47 75 / ☎ 0497 28 18 66 <i>ingridwim@hotmail.com</i>	JNM MARKVALLEI Lysander Fockaert Pottenbakkersstraat 5 2320 Hoogstraten ☎ 0472 71 04 32 <i>lysanderfockaert@hotmail.com</i>
BEZOEKERSCENTRUM DE KLAPEKSTER OPEN OP DOND, VRIJ, ZAT EN ZONDAG VANAF 13U Kolonie 41, 2323 Wortel	

BEHEERDERS NATUURGEBIEDEN

HALSCHE BEEMDEN (MIND.) ASCHPUTTEN (MEER) FRANKENBERG (MEER) PATERSWIEL (MEERSEL-DR.)	Bart Hoeymans Leemakker 7 - 2320 Hoogstraten ☎ 0479 79 93 61 bart.hoeymans@hotmail.com
LANGE BEEMDEN (HOOGS.)	Stijn Leestmans (zie hoger)

CONTACTPERSONEN WERKGROEPEN

ZOOGDIEREN Dimitri Van Pelt Moerstraat 48 – 2320 Hoogstraten ☎ 0476 90 72 49 dimitri.vanpelt@ua.ac.be	PLANTEN Jack Govaerts Donckstraat 12 - 2321 Meer ☎ 03 315 71 85 jack.govaerts1@telenet.be
ONGEWERVELDEN Bart Hoeymans - zie hoger	AMFIBIEËN, REPTIELEN EN VISSSEN - Bart Hoeymans - zie hoger
VOGELS Stijn Leestmans - zie hoger	NATUURFOTOGRAFIE Wim Verschraegen - zie hoger
NATUURGIDSEN Luc Van Dun Minderhoutsestraat 30 – 2322 Minderhout ☎ 0473 37 52 87 Luc.van.dun@telenet.be	MUSEUM Geert Brosens Steenbakkerstraat 9 – 2320 Hoogstraten ☎ 03 315 06 56 / ☎ 0494 6981 92 Katrien.geert@telenet.be
NATUUREDUCATIE Chris van Boxel – zie hoger	FEESTCOMITE Ria Van Aelst – ☎ 0495 26 74 41

WEBSITES

Website Natuurpunt Markvallei:	www.natuurpunt.be/markvallei
Website JNM Markvallei:	www.jnm.be/markvallei
Foto's Natuurpunt Markvallei	http://fotonatuurpuntmarkvallei.wordpress.com/

STEUN ONS

STORTINGEN OP IBAN BE5



Wortelse Tongklever

Het ideale geschenk
Volledig biologisch
Klein flesje: € 6
Grote fles: € 15
Verkrijgbaar in BC De Klapekster

Word lid van natuurpunt